

Helsingfors stad
Registratorskontoret
Östersundomkommittén
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Ärende: Utlåtande om planutkastet för den gemensamma generalplanen för Östersundom.
Hänvisning: Begäran om ställningstagande 26.4.2011

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. tackar för möjligheten att ge ett utlåtande om det preliminära planutkastet och beredningsmaterialet för den gemensamma generalplanen för Östersundom.

Föreningen konstaterar inledningsvis att det preliminära utkastet är mycket allmänt till sin natur och att det ännu krävs en hel del arbete för ett planutkast som fyller kriterierna. Det är viktigt att också det preciserade utkastet ställs allmänt till påseende innan det godkänns av kommunstyrelserna i respektive kommun och innan planeringsarbetet därefter fortskrider. Då planutkastet ställs till påseende på nytt, hoppas vi att också en svenskspråkig version av planbeskrivningen finns tillhanda.

Till Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f.:s verksamhetsområde hör förutom Sibbo kommun även de områden av kommunen som införlivades med Helsingfors stad 1.1.2009. Föreningens stadgar är godkända av föreningsregistret 23.11.2009. I detta utlåtande kommenteras således planbeteckningar även på Helsingfors stads område.

Generalplanen för Östersundom allmänt granskat

Planeringsområdet består i dag av en mosaik av en mångformig och värdefull natur och värdefulla kulturlandskap. Den stora utmaningen i planeringsarbetet är att placera in den kommande bosättningen så att dessa värden inte äventyras. Utbyggnaden får i första hand inte försämra naturvärdet på områden som är viktiga för naturens mångfald.

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. har tillsammans med Helsingfors naturskyddsförening (Helsy), Vanda miljöförening och Nylands distrikt vid Finlands Naturskyddsförbund låtit göra en skuggplan för området (bilaga 1). Målsättningarna vad gäller invånarantalet och den spårbundna kollektivtrafiken (metro) är de samma som i den officiella planen. I skuggplanen har man utgått ifrån att först avgränsa de områden som av olika orsaker inte kan eller bör bebyggas, och koncentrerat bosättningen till tät småskalig stadsbebyggelse kring metrostationerna.

I det preliminära planutkastet för Östersundom har man däremot på ett mycket ohållbart sätt anvisat stora områden för småhusbyggande och bevarat endast smala stråk med

grönområden. Den tätaste bebyggelsen har lika ohållbart ritats in på områden nära kusten och fågelvikarna (Natura 2000-områden).

Tillräckligt stora obebyggda buffertområden mellan tätortsstrukturen och Sibbo storskogs nationalpark bör bevaras också i de norra delarna av planeringsområdet. Forststyrelsens förslag från 18.2.2011 gällande nationalparkens omfattning enligt alternativ 3 (bilaga 2) och den utvidgning av nationalparken som föreslagits av miljöorganisationerna får under inga omständigheter äventyras (bilaga 3).

Bristfälliga utredningar

Gällande planeringsområdet finns en hel del utredningar och data om naturvärdena. Till de färskaste hör bland annat MALU-utredningen från år 2010 (Jere Salminen, Östra Nylands förbund). Dessa utredningar bör tas i beaktande i det fortsatta planarbetet.

Även om mycket information finns att tillgå behövs det bättre kunskap om floran och för djurens del åtminstone om fåglar, fladdermöss och ryggradslösa djur. Dessutom behövs utredningar om vatten- och strandområdenas vegetation, småvatten och källor inom området.

Vad gäller Natura-områdena bör en bedömning av planens konsekvenser för naturvärdena göras så som det i Naturvårdslagen (1096/1996) 65 § förutsätts.

Även de områden av kulturhistoriskt och landskapsmässigt värde som berörs av planen bör utredas och beaktas vid planläggningen.

Beträffande spårvägstrafiken bör behovet av en miljökonsekvensbedömning (MKB) utredas.

De ekologiska korridorerna mellan Sibbo storskog och kustområdena

En central utgångspunkt i generalplanen för Östersundom bör vara att koppla ihop Sibbo storskog med fågelvattnen i Östersundom, lundområdet Svarta backen – Labbacka och skogsområdena vid kusten i Majvik. Att de ekologiska korridorerna mellan Sibbo storskogs nationalpark och Natura 2000 -områdena vid kusten är särskilt viktiga har också konstaterats i ett utlåtande av riksdagens miljöutskott i februari 2011.

De ekologiska korridorerna som förbinder storskogen med stranden är alltför smala i det preliminära planutkastet. Ekologiska korridorer skall förutom att fungera som förflyttningsvägar för däggdjur även fungera som populationsbärande leder för djur och växter som endast sprider sig kortare sträckor i taget. I praktiken betyder det att korridorerna borde vara minst lika breda som skyddszonerna kring Natura-områden.

De ekologiska korridorerna mellan storskogen och kusten är också viktiga friluftsleder för människor. För många människor är det av stor betydelse att få uppleva en mångsidig natur utan att behöva resa långa vägar.

På Sibbosidan har grönkorridorer och grönområden ritats in så att ett stort antal bostadshus nu ligger inom grönområden medan obebyggda områden bredvid har ritats som byggmark. Sådana grönområden kan inte fungera som rekreationsområden och de nu bebyggda områdena kan inte heller fungera som grönkorridorer. Slutresultatet är att grönförbindelsen till kusten inte kommer att fungera alls. Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. anser att en grönförbindelse bör reserveras i östra delen av Majviksområdet (Aspeskogens ekologiska korridor, Majviks östra skogsområde, skuggplanen sid 31-32 och 44-45).

Mer detaljerad information om de ekologiska korridorernas betydelse på sid 11 i skuggplanen.

Ekodukter (=viherkansi) behövs över motorvägen i samband med de ekologiska korridorerna. De kunde samtidigt fungera som friluftsleder mellan nationalparken och strandområdena. Föreningen föreslår att de ritas in i planen i samråd med Forststyrelsen.

Grönområden längs stranden, skyddszoner kring Natura-områdena vid kusten

I det preliminära utkastet till generalplan för Östersundom har tät bebyggelse anvisats på många ställen söder om landsväg 170, även strax intill Natura-områdena vid kusten. Därtill har en regional strandpromenad ritats in längs strandlinjen. Det finns en märkbar kontrast mellan strandbyggandet på Helsingfors stads och Sibbo kommuns område, i Helsingfors är så gott som alla stränder markerade som byggnadsområden medan bredare gröna områden ritats in längs stranden enbart i Sibbo.

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. konstaterar, att bebyggelse och strandpromenader bör flyttas så långt från Natura 2000-områdena att tillräckliga skyddszoner bildas. Helst ser föreningen att all tätare bebyggelse placeras norr om landsväg 170 (och söder om motorvägen). Förutom att fågellivet skall tryggas bör vattenbalans och strandprofil på Naturaområdena bevaras genom att det utanför promenaderna lämnas en zon naturlig strand som ger övervintringsmöjligheter för ryggradslösa djur och bereder dem möjlighet att ta sig i land vid översvämning. Det samma gäller övriga skyddade naturtyper på våt mark, såsom alkärr. (Mer information om vikten att bevara tillräckliga skyddszoner kring bl.a. fågelvikarna på sid 15 i skuggplanen).

Rätt placerade är strandpromenader dock varmt välkomna.

Skyddszoner runt Natura-områden bör också finnas till havs. Muddringar intill Natura 2000-områden inverkar sannolikt skadligt på områdena och bör undvikas.

Översvänningsområden och våtmarker

Det öppna området öster om Östersundom gård har i planen utritats delvis som (konstgjort) vattenområde, delvis som höghusområde. Höängen är i direkt anslutning till

Natura-2000 området i söder och bildar en övergång mellan våtmarkerna och högre belägen ängsmark. I sina fuktigare delar är områdets fauna och flora mycket värdefulla, här finns bl. a. två skinnbaggsarter (*Orthotylus virens* och *Elasmotherus brevis*) som i övrigt saknas i mellersta och östra Nyland. Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. föreslår att området i sin helhet lämnas obebyggt. Objektet (våtmarken vid Östersundom gård) och dess naturvärden beskrivs närmare i skuggplanen på sid 15-16 och 44.

Även övriga områden som av Nylands närings-, trafik- och miljöcentral har klassats som områden med risk för havsöversvämningar bör bevaras obebyggda.

Storörsbottnen och stranden norr och öster om området

Muddringen av Storörsbottnen och den planerade konstgjorda stranden och båthamnen är mycket olämpliga ur naturvårdssynpunkt. Området består för närvarande av en representativ helhet av naturtyper. Ett stort område av vassmad övergår till fuktig klibbalslund i närheten av Nya Borgåvägen, och i vikens östra sida finns en mosaik av representativa översvänningspåverkade fuktiga lundar samt friska lundar och lundartad moskog. (Skuggplanen sid 15-16, 45)

Det finns också en befintlig grönområdeskontakt från norr till Storören, kontakten bör fortsättningsvis bevaras.

Granö

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. anser inte att man bör anvisa nya områden för byggnation på Granö. Naturen på Granö utgör en unik helhet, ungefär en tredjedel av ön består av livsmiljöer som befinner sig i naturtillstånd eller livsmiljöer som annars är särskild värdefulla. Till exempel strandängen och skogsområdet på västra delen av Granö, som i det preliminära utkastet till generalplan har anvisats som byggnadsområde, borde på grund av sina naturvärden bevaras som ett naturskyddsområde.

Föreningen anser att Granö bör bevaras och utvecklas som ett naturskydds- och rekreationsområde på så sätt att känsliga miljöer inte skadas. En broförbindelse behövs inte till ön.

Närmare information om naturvärden på Granö på sid 26, 29-32, 42 och 45 i skuggplanen.

Kollektivtrafiklösningar

I det preliminära utkastet till generalplan för Östersundom utgår man ifrån metron som spårbunden kollektivtrafiklösning. Eftersom metron kräver mycket tät bosättning kring stationerna för att vara lönsam och ändamålsenlig ställer sig Sibbo Naturskyddare –

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f.

Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. mycket tveksamt till om kombinationen metro och en ”småhusmatta” över så gott som hela planeringsområdet verkligen kan fungera.

Tillräckliga utredningar om vilken typ av spårbunden kollektivtrafik är den mest lämpliga för området behövs innan planeringsarbetet fortskrider.

Övrigt

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. föreslår, att man i det fortsatta planeringsarbetet utgår från skuggplanen eller använder den som ett andra alternativ i planeringen samt i bedömningen av planens konsekvenser.

Sibbo 6.6.2011,

Anders Albrecht, ordf.

Heidi Lyytikäinen, sekr.

- Bilaga 1: Utkast till skuggplan 28.4.2011
- Bilaga 2: Forststyrelsens förslag till nationalpark, alternativ 3
- Bilaga 3: Naturskyddsorganisationernas förslag till utvidgning av nationalparken